

FÖRSLAG PÅ OMRÅDEN MED ÖVERSVÄMNINGSRISKER I LANDSKAPEN EGENTLIGA FINLAND OCH SATAKUNTA

Bakgrund

Jord- och skogsbruksministeriet har den 20.12.2011 enligt förslag från Egentliga Finlands närings-, trafik- och miljöcentral (NTM-central) utsett områden med översvämningsrisk, som orsakas av nivåhöjningen på havsytan och i vattendrag, i landskapen Egentliga Finland och Satakunta. Förslaget och namngiven grundades på en preliminär bedömning av översvämningsriskerna, av vilken det utfärdades en rapport som behandlade specifika vattendragsområden och havskust (www.ymparisto.fi/vaikutavesiin).

I den här promemorian presenteras en granskning enligt lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010) 20 § om den preliminära bedömningen och förslagen för översvämningsrisker i landskapen Egentliga Finland och Satakunta. NTM-centralen har under förberedelsetiden samtalat om granskningen med de kommuner och räddningsverk, på vilkas områden det har uppskattats finnas betydande översvämningsrisker eller förändringar för de betydande riskområdena utsedda den 22.12.2012. Vid granskningen av den preliminära bedömningen av översvämningsrisker och vid förslagen för betydande områden för översvämningsrisker har man använt sig av de hanteeringsplaner för översvämningsrisker som godkändes av jord- och skogsbruksministeriet den 18.12.2015.

Med förslaget som grund utser jord- och skogsbruksministeriet områden med betydande översvämningsrisker och tillsätter översvämningsgrupper för dem för den 22.12.2018. För betydande områden för översvämningsrisker utfärdas och uppdateras kartor för översvämningsfara och översvämningsrisk samt planer som täcker hela vattendrags- och kustområden för att kontrollera översvämningsrisker.

Beredningen av planen för hantering av översvämningsrisker enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (s.k. SOVA-lagen 200/2005): dokument om deltagande, informering och hörande finns tillgängligt på adressen www.ymparisto.fi/vaikutavesiin.

Granskning för preliminär bedömning av översvämningsriskerna

Nytt kunskapsunderlag vid bedömning av riskerna

Baserat på de kartorna för översvämningsfara som används vid den andra omgången av den preliminära bedömningen av översvämningsrisker kan det konstateras att från de kustområden vid Åbo, Reso, Nådendal och Raumo som under föregående planeringsperiod fastställdes som betydande områden för översvämningsrisk, kan man vid den här planeringsomgången utelämna områdena vid Reso, Nådendal och Raumo, eftersom kriterierna för betydande områden (*JSM:s promemoria 22.12.2010*) ej uppfylls för dessa områden enligt de kartorna för översvämningsfara. I bilaga finns kartor för översvämningsrisker presenterade för kustområdena vid Åbo, Reso, Nådendal och Raumo.

Översvämningar som inträffat efter år 2011

Inom området för Egentliga Finlands NTM-central har det efter år 2011 ej skett sådana översvämningssituationer som orsakat skador som motsvarar kriterierna för betydande översvämningssrisk utanför de områden som tidigare angetts som betydande, och som skulle ha inneburit att nya områden skulle ha presenterats som betydande områden för översvämningssrisk. Nedan följer en kort beskrivning av de översvämningssituationer som orsakat skador efter år 2011 i sydvästra Finland.

I januari 2018 vid översvämningen till följd av kravis i Kumo älv råkade flera fritidsbyggnader i Vittis i mittendelen av Kumo älv ut för väta och väganslutningar bröts. Även fritidhusbyggnader vid det nedre flödet i Björneborg utsattes för lindriga skador.

I december 2015 orsakade stormlågtrycket en kraftig vattenhöjning både för sydvästra Finlands vattendrag samt havskuster. I Eura centrum pumpades vatten från några källare. Höjningen av havsvatten (+0,95 cm) stängde av väganslutningar i bl.a. i Hirvensalo i Åbo och Vuohensaarentie i Salo.

Översvämningen i Loimijoki som orsakades av en ispropp i april 2013, orsakade översvämningsskador i Vittis för ca 50 bostadsbyggnader samt bl.a. för stadens nya simhall. Även i Alastaro och Ypäjä i Loimaa orsakade översvämningssvatten väta för några bostadsfastigheter och väganslutningar fick stängas av.

I oktober 2012 orsakade rikliga regn betydelsefulla skador i Norra Satakunta. I olika delar av vattendragsområdena i Sastmola å orsakades översvämningsskador för ca 20 bostadsbyggnader, ett flertal sommarstugor samt för vägnätet. Dessutom orsakade kraftiga regn översvämningar, som orsakade att källare i några byggnader blev blöta i Åbo, Mynämäki och Eura.

Inträffade eller kommande väsentliga förändringar för markanvändningen

Inom området för Egentliga Finlands NTM-central har det inte sedan 2011 skett eller förväntas ske sådana ändringar i markanvändningen, som skulle orsaka att nya områden skulle utses till betydande områden för översvämningssrisk.

Väsentliga ändringar i påverkansbedömningen av klimatiförändringar

Enligt de påverkansbedömningar för klimatiförändringar som gjorts i SYKE (ilmasto-opas.fi) finns det inom området för Egentliga Finlands NTM-central inga sådana prognostiserade förändringar, som skulle leda till att nya områden behöver utses som betydande områden för översvämningssrisk.

Sammanjämkning av vattenvården

Inom området för Egentliga Finlands NTM-central har det inte skett några väsentliga förändringar av klassificeringen av vattenförekomsternas status som ingår i planeringen av vattenvård, som skulle påverka sammanjämkningen av vattenvård och hanteringen av översvämningssrisker, jämfört mot den föregående planeringsomgången. Centrala frågor och arbetsprogram för vattenvårdsområdet Kumo älv-Skärgårdshavet-Bottenhavet finns att lyssna på, på adressen http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vaikuta_vesiin/Vesienhoito.

Mål och åtgärder för hanteringen av översvämningssrisker

Nedan beskrivs betydelsefulla förvaltningsåtgärder som genomförts senaste åren på betydande områden för översvämningssrisker. Dessutom beskrivs eventuella påverkningar från åtgärderna på förändringar för områden för översvämningssrisk jämfört mot den första planeringsomgången.

Salo

Det betydande området för översvämningssrisk i Salo kommer borttagas från listan av betydande områden under den här planeringsomgången, eftersom kriterierna för betydande område för översvämningssrisk i Salo uppfylls av följderna av översvämningssituation på grund av isdammar och just den situationen minskade betydligt i januari i 2018 på grund av det påbörjade byggnadsarbetet av konstruktioner för att kvarhålla is i Uskela å. Konstruktionerna för att kvarhålla is är ämnade att bli klara i slutet av år 2019. På grund av den tidigare betydligt mindre risken för översvämning på grund av isdammar finns det dock anledning att även i fortsättningen utse Salo stad till övrigt område för betydande översvämningssrisk. I bilaga finns en karta för översvämningssfara på grund av isdammar (1/10a), som uppskattas beskriva den utbredda situationen för översvämningssrisk efter tillverkningen av konstruktionerna för att kvarhålla is.

Kumo älv

Inom det betydande området för översvämningssrisk i Björneborg är beredskapsgraden för renoverings- och byggnadsarbete för de dammar som ska skydda staden mot översvämningar och som har varit i mycket svagt skick, ca 85 %. Byggnadsarbetet för översvämningssdammar inom området för Sticku-Ulasöre pågår i dagsläget och det finns fortfarande behov av kompletteringsarbeten för dammarna vid Storåns strand. Det sedimenterade åområdet i närheten av Skrivarholmens udd, i stadens centrum muddrades i slutet av år 2017 och arbetet blev klart precis innan översvämningen på grund av kravis i januari 2018. I Kumoälvs delta har det under de senaste fyra åren genomförts mindre muddrings- och slätterarbeten för de små sidofåren. Just nu ansöks det om tillstånd enligt vattenlagen för år 2018 för ett projekt för översvämningsskydd för området i Harjunpäänjokis nedre del, som för närvarande är utan ordentligt översvämningsskydd.

Bredare åtgärder, som förbättrar hanteringen av översvämningssrisker inom hela Kumo älvs vattenområde, som genomförts under de senaste åren är:

- redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder för Kumo älv
- utfärdande av regleringar och utvecklingsrekommendationer för de viktigaste sjöarna i Birkaland
- förberedelse för nödvändiga förändringar för regleringstillstånd för Birkalands sjöar
- redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder för Loimijoki
- Beredskap för översvämningssrisker vid Kumo älvs vattendrag, optimalt genomförande av regleringar och skötseln av översvämningssituationer har också förbättrats av byggandet av extra kapacitet vid Harjavalta kraftverk, regleringskonstruktionen för uppvärmningssystemet vid Lempäälä kanal, effektiva helhetsmetoder som möjliggörs tack vare utvecklingen av digitalisering samt utvecklingen av hydrologiska system för uppföljning, vattendragssmodeller och översvämningsslarm.

Åbo

I Hirvensalo i Åbo har man under de senaste åren höjt upp vägsträckor som tidigare ofta hamnat under översvämningar, i Kaistarudden, Färjstranden och Svartviken.

Andra faktorer som påverkar utnämmandet av områden med översvämningsrisk

Salo som under den första planeringsomgången utsågs till betydande område för översvämningsrisk, utses under den här planeringsomgången till övrigt område för översvämningsrisk, på grund av de argument som presenterats under föregående stycke (genomförda förvaltningsåtgärder för översvämningsrisker). För övriga delar finns det inte behov av ändringar för övriga områden för översvämningsrisk jämfört mot första planeringsomgången.

Områden med betydande översvämningsrisk

Vid utnämningen av betydande områden för översvämningsrisk tas det hänsyn till sannolikheten för en översvämning samt skadliga följder som kan orsakas av den samt både områdesmässiga och lokala förhållanden. Betydelsen av följderna bedöms allmänt taget.

I bedömningen granskas följande skadliga följder av en översvämning:

- ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet;
- långvariga avbrott i nödvändighetstjänster såsom vattentjänster, energiförsörjning, data-kommunikation, vägtrafik eller annan motsvarande verksamhet,
- långvariga avbrott i ekonomisk verksamhet som tryggar vitala samhällsfunktioner;
- långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön; eller
- oåterkalleliga skadliga konsekvenser för kulturarvet

Den nationella koordineringsgruppen för hantering av översvämningsrisker som utsetts av jord- och skogsbruksministeriet har tagit ut riktlinjer till kriterier för betydande områden för översvämningsrisk i sin promemoria den 22.12.2010. Dessa är bland annat:

- mer än 500-1000 bofasta i bostadsområdet som täcks av en¹ sällsynt översvämning,
- flera byggnader för hälsovård eller vårdanstalter, där det finns flera stadigvarande vårdplatser samt daghem i området som täcks av sällsynta översvämningsrisker,
- vattentäkt som används av ett för området betydande antal människor i området som täcks av en sällsynt översvämning
- hälsovådliga driftstörningar i avloppsreningsverk
- betydande kraftverk eller flera elcentraler i området som täcks av en sällsynt översvämning
- flera landsvägar, gator, järnvägssträckor eller vattenvägar som inte kan användas under en sällsynt översvämning

NTM-centralen i Egentliga Finland föreslår att de områden som presenteras i tabell 1 utses till betydande områden för översvämningsrisk, enligt de principer som presenteras i tabellen. Områdena finns presenterade på kartan i bilaga.

¹ Statistiskt sett kan en ovanligt stor översvämning anses vara en översvämning som inträffar mellan 500...1000 års mellanrum. Vid bedömningen av översvämningsriskens betydelse går det också att använda en översvämning som upprepas oftare (förordning 659/2010, promemoria från koordineringsgruppen för hantering av översvämningsrisker 22.12.2010)

Tabell 1. Förslag till betydande områden för översvämningsrisk inom området för Egentliga Finlands NTM-central.

Vattendrag	Område med betydande översvämningsrisk	Motiveringar till förslaget (Lag om hantering av översvämningsrisker 620/2010, 8 §)
Kumo älv	Björneborg	<u>Ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet:</u> - över 20 000 invånare och ca 5000 byggnader på det bostadsområde som skulle täckas av en sällsynt¹ översvämning - närmare 20 svårevakuerade objekt - Förorenat hushållsvatten <u>Långvariga avbrott i nödvändighetstjänster:</u> - strömavbrott och avbrott i värmedistributionen - avbrott i förbindelser för telefon och datakommunikation - förstörda vägtrafikförbindelser <u>Ekonomisk verksamhet som tryggar samhällets vitala funktioner:</u> - två objekt för livsmedels- och läkemedelsindustri - ytterst stor ekonomisk skada på näringslivet på grund av kommande skador och avbrott samt investeringsbehov <u>Långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön:</u> - närmare 50 miljötillståndspliktiga objekt <u>Övriga motiveringar:</u> - tidigare översvämningsrisker med ur allmän synpunkt ogynnsamma följder - planläggningstryck
Kumo älv	Vittis	<u>Ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet:</u> - cirka 1 200 invånare på det bostadsområde som skulle täckas av en sällsynt¹ översvämning - Förorenat hushållsvatten <u>Långvariga avbrott i nödvändighetstjänster:</u> - strömavbrott och avbrott i värmedistributionen - förstörda vägtrafikförbindelser <u>Långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön:</u> - 20 miljötillståndspliktiga objekt <u>Övriga motiveringar:</u> - tidigare översvämningsrisker med ur allmän synpunkt ogynnsamma följder

Havskustens del	Område med betydande översvämningssrisk	Motiveringar till förslaget (Lag om hantering av översvämningssrisker 620/2010, 8 §)
Skärgårdshavet	Åbo	<u>Ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet:</u> - över 50 invånare på det bostadsområde som skulle täckas av en sällsynt¹ översvämning - 5 svåravakuerade objekt <u>Långvariga avbrott i nödvändighetstjänster:</u> - strömbavbrott och avbrott i värmedistributionen - avbrott i förbindelser för telefon och datakommunikation - förstörda vägtrafikförbindelser <u>Ekonomisk verksamhet som tryggar samhällets vitala funktioner:</u> - objekt för livsmedels- och läkemedelsindustri <u>Långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön:</u> - över 20 miljötillståndspliktiga objekt <u>Övriga motiveringar:</u> - tidigare översvämningar med ur allmän synpunkt ogynnsamma följder - planläggningsstryck

Ändringsförslag för områden med betydande översvämningssrisk

Inga nya områden med betydande översvämningssrisk.

Efter första planeringsomgången presenteras de områden, vilka ska tas bort från områden med betydande översvämningssrisk och vilka är Salo samt stadsområdena för Reso, Nådendal och Raumo från kustområden med översvämningssrisk inom Åbo, Reso, Nådendal och Raumo.

Övriga områden med översvämningsrisk

Utöver de ovan nämnda områdena med betydande översvämningsrisk har NTM-centralen i anslutning till den preliminära bedömningen av översvämningsriskerna även identifierat andra områden, på vilka översvämningsrisk från vattendrag inte bedömdes orsaka sådana allmänt taget ogynnsamma följder som avses ovan. Områdena finns presenterade på kartan i bilaga.

Tabell 2. Övriga områden för översvämningsrisk inom området för Egentliga Finlands NTM-central.

Vattendrag	Övrig område med översvämningsrisk	Motivering till förslaget
Uskela å	Salo	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik - Miljöförstöring
Sastmola å	Sastmola	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik
Sastmola å	Påmark	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik
Kumo älv	Kumo	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik
Eurajoki	Eura	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik
Kiskojoki	Bjärnås	- känt översvämningsområde - bosättning på område som täcks av sällsynt översvämningsrisk - anslutningar för vägtrafik

NTM-centralen sköter vid behov annan planering i syfte att förhindra och bekämpa översvämningsrisk i dessa områden.

Ändringar för övriga områden för översvämningsrisk

Salo stad ska förflyttas från område med betydande översvämningsrisk till övrigt område med översvämningsrisk med tidigare presenterade grunder.

Relevanta författningar

Lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010), särskilt 7, 8, 17 och 20 §

Statsrådets förordning om hantering av översvämningsrisker (659/2010), särskilt 1, 7 och 8 §

Lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005), särskilt 8 §

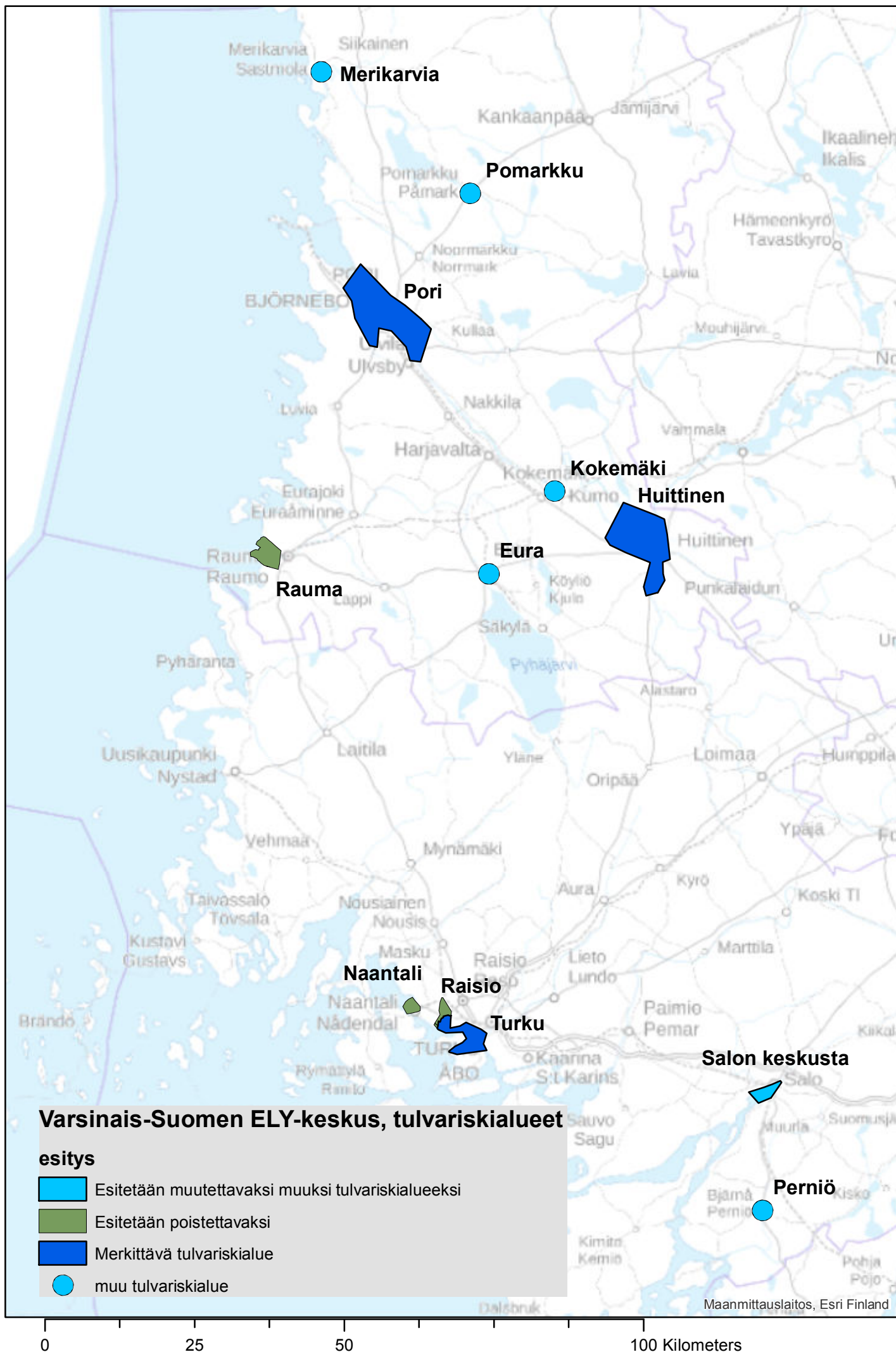
Författningarna kan laddas ned på adressen www.finlex.fi

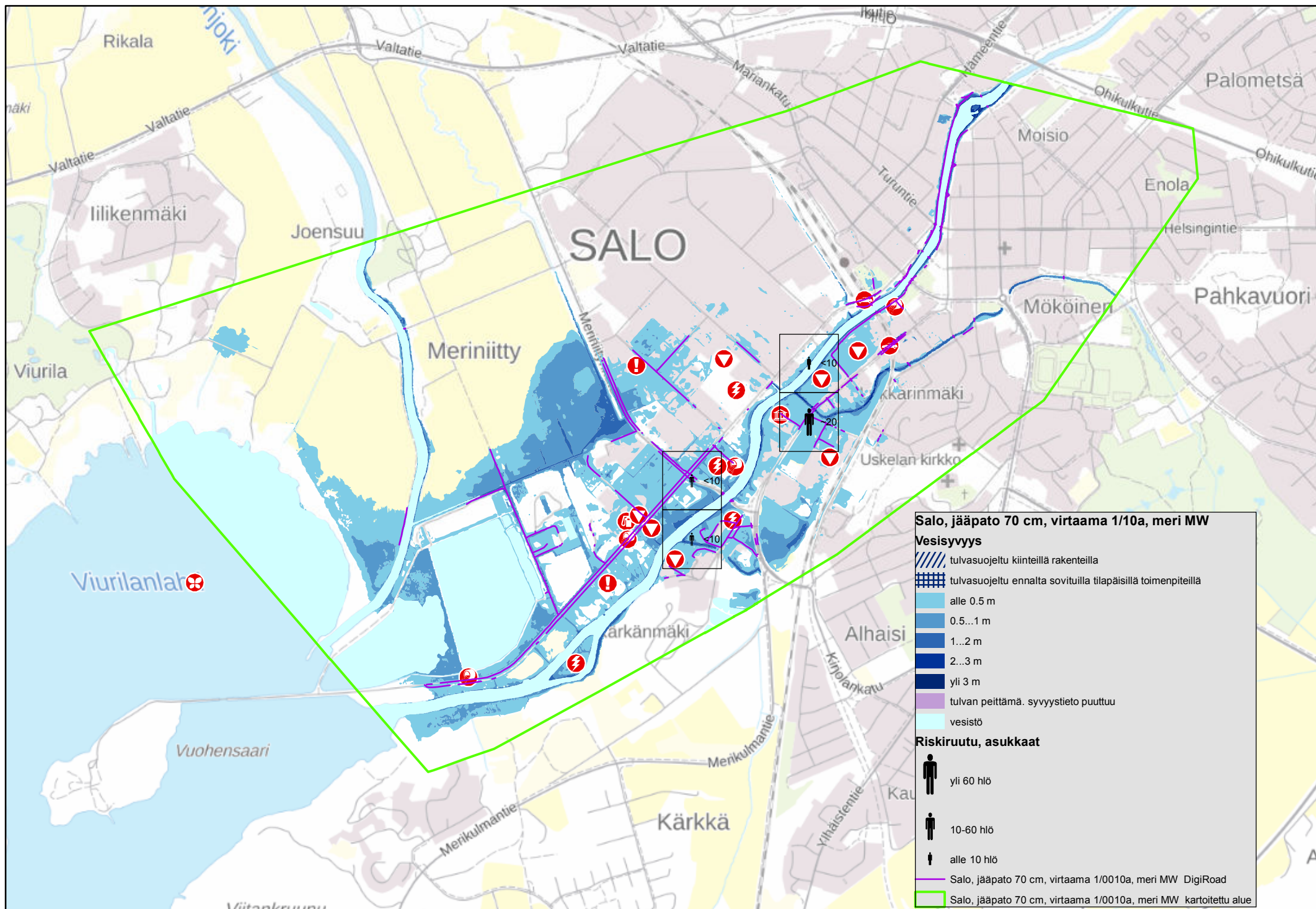
Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EY om bedömning och hantering av översvämningsrisker

Bilaga

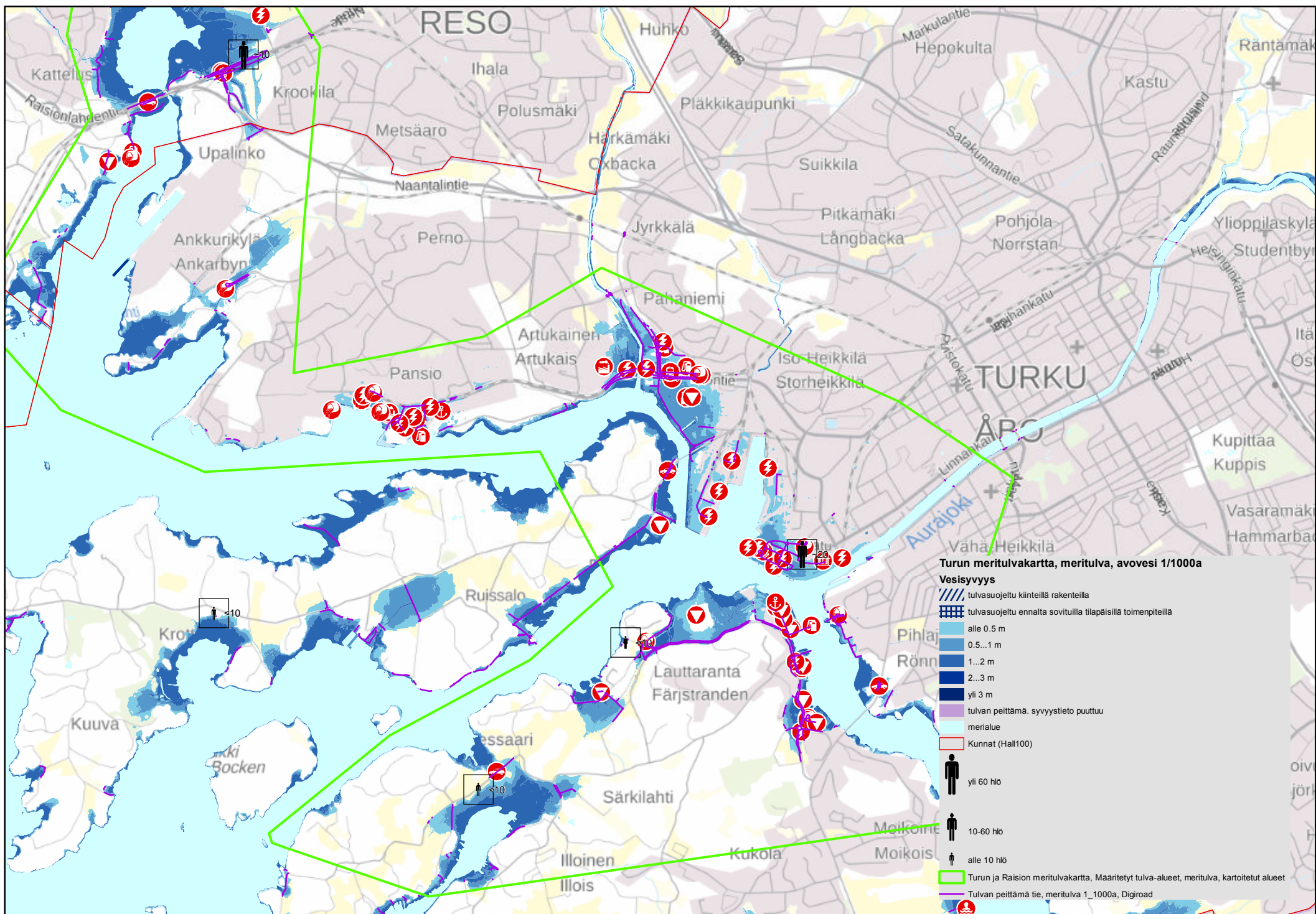
Förslag på områden med betydande översvämningsrisk inom området för Egentliga Finlands NTM-central som presenteras på kartan och kartor som visar översvämningsfara för de områden på vilka man har föreslagit förändringar

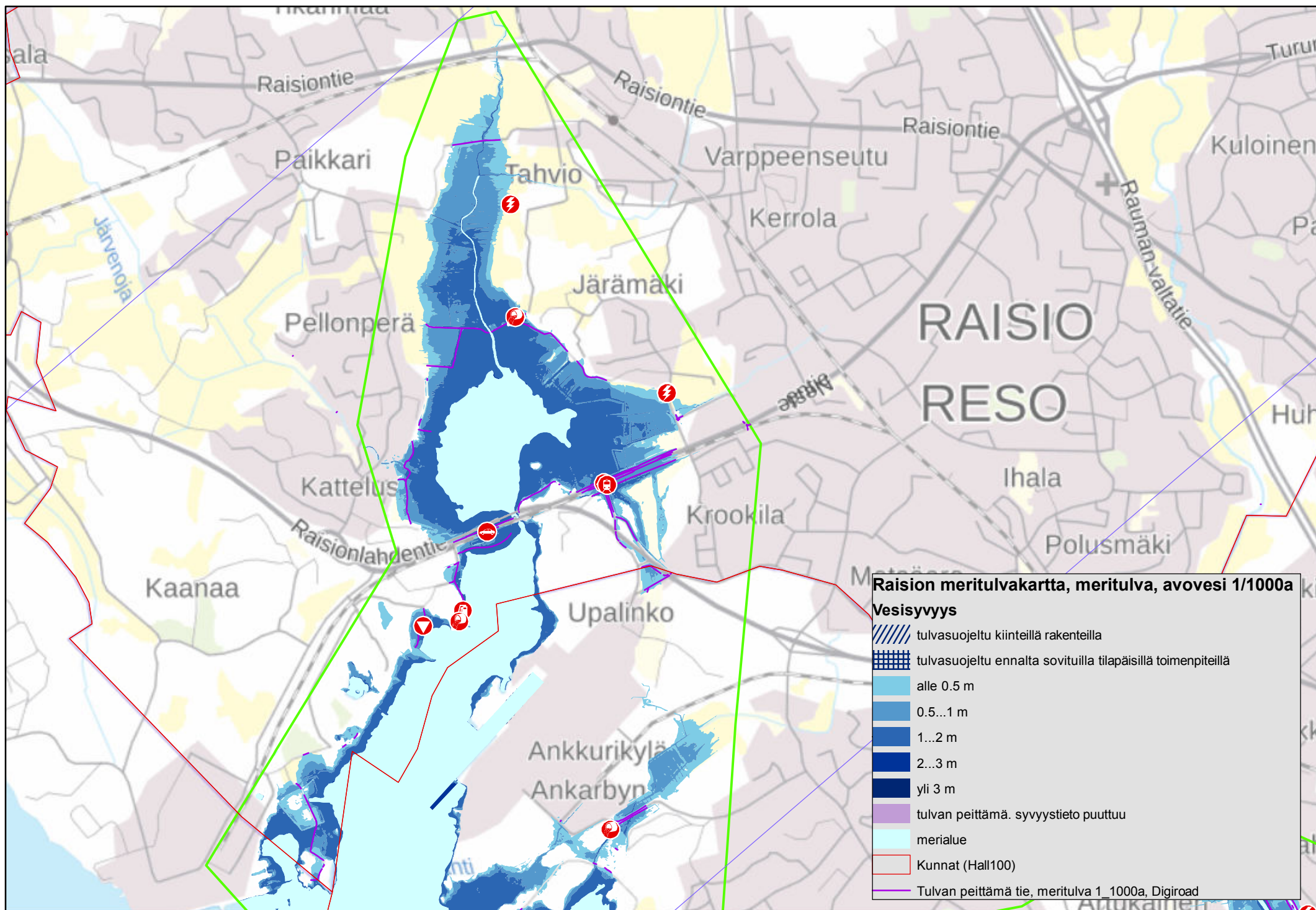

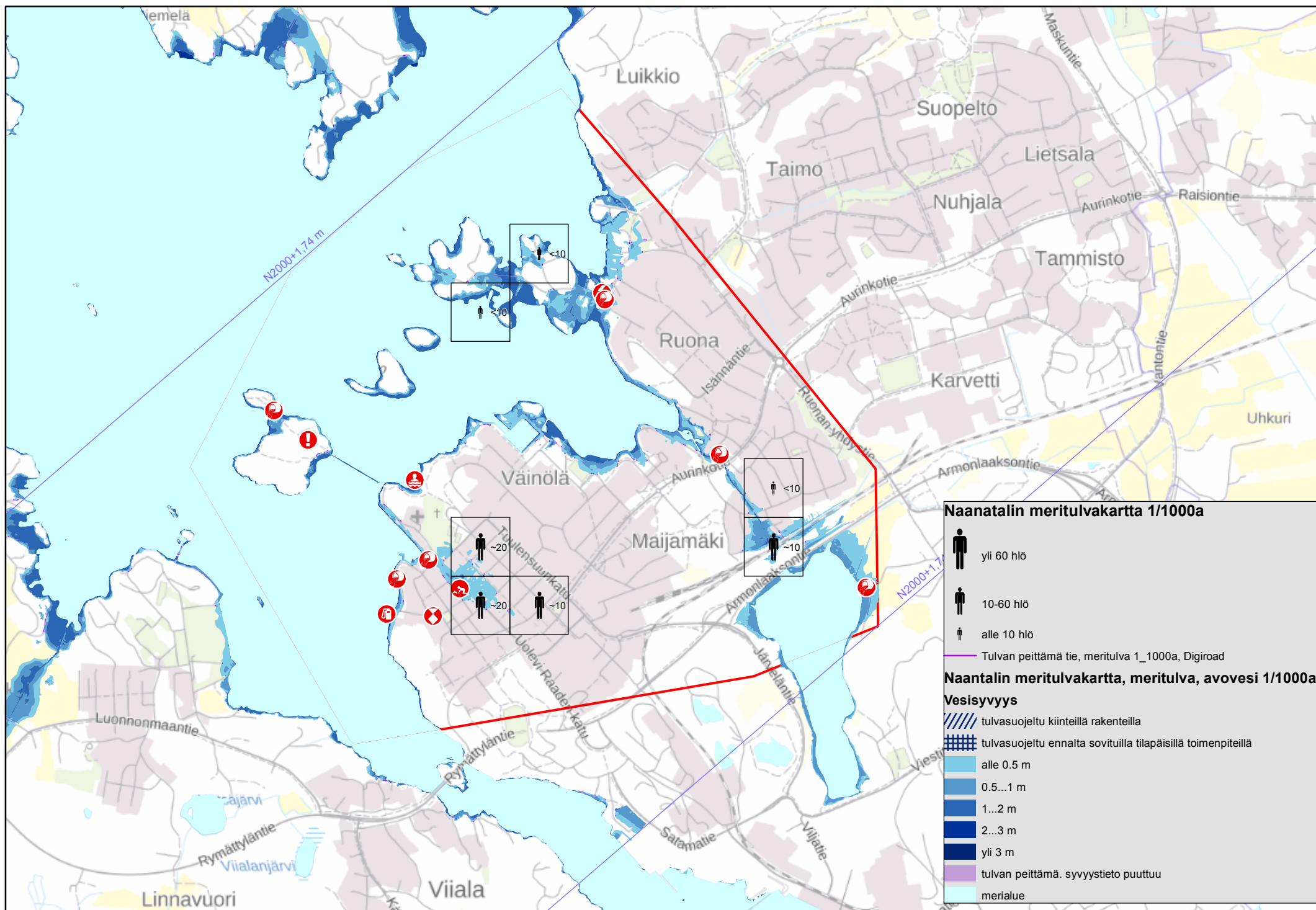
0 0,75 1,5 3 Kilometers

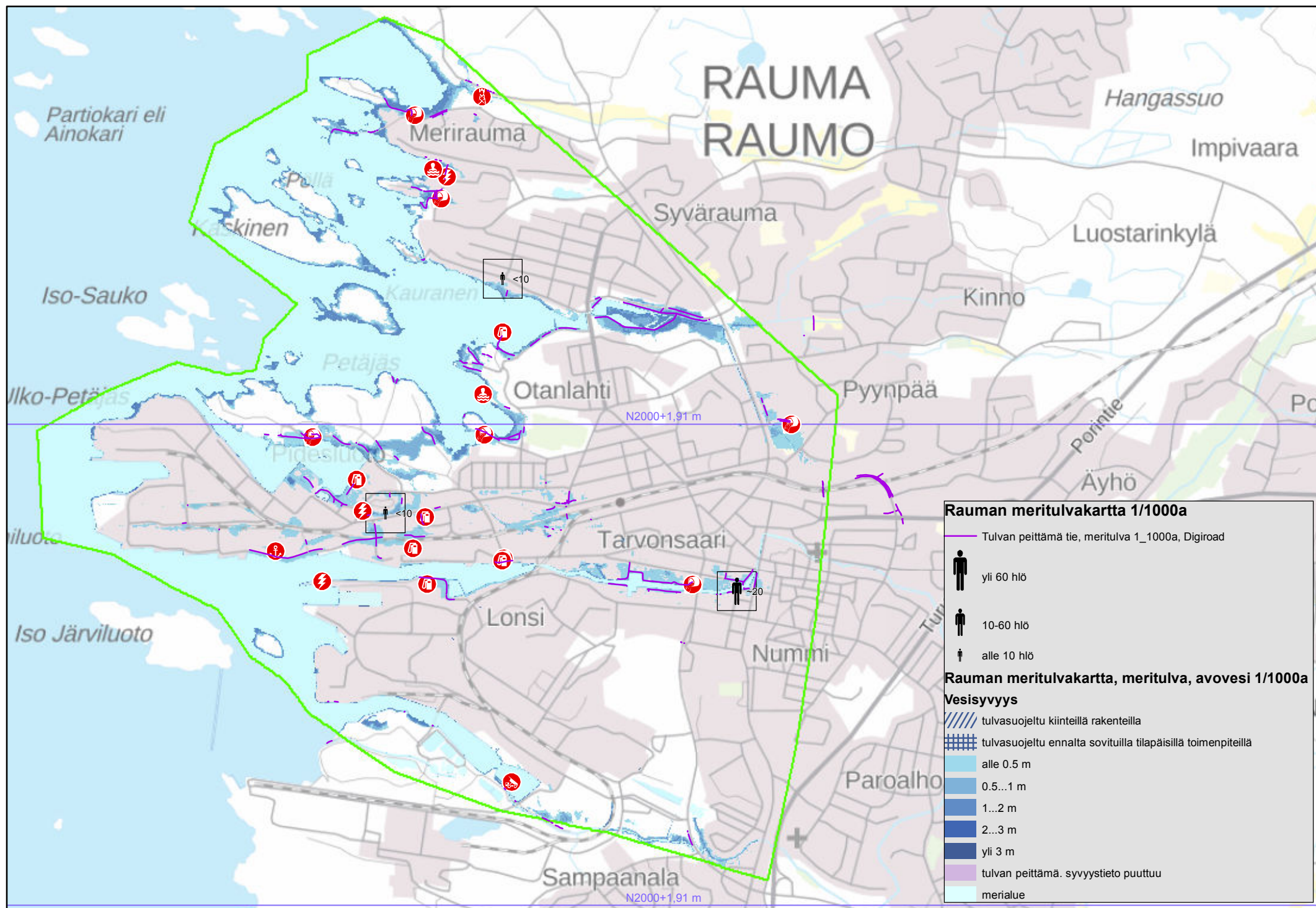
0 0,75 1,5 3 Kilometers

0 0,75 1,5 3 Kilometers

0 0,75 1,5 3 Kilometers

Rauman meritulvakartta 1/1000a

Tulvan peittämä tie, meritulva 1_1000a, Digiroad

yli 60 hlö

10-60 hlö

alle 10 hlö

Rauman meritulvakartta, meritulva, avovesi 1/1000a

Vesisyvyys

/// tulvasuojeltu kiinteillä rakenteilla

/// tulvasuojeltu ennalta sovituilla tilapäisillä toimenpiteillä

alle 0.5 m

0.5...1 m

1...2 m

2...3 m

yli 3 m

tulvan peittämä, syvyystieta puuttuu

merialue